

A TANTÁRGY ADATLAPJA

MŰVÉSZETFILOZÓFIA ÉS KOMPARATISZTIKA (magyar nyelven)

Egyetemi tanév.: 2026–2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Babeș–Bolyai Tudományegyetem
1.3. Intézet	Bölcsészettudományi Kar
1.4. Szakterület	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.5. Képzési szint	Nyelv és irodalom
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Alapképzés
1.7. Képzési forma	Világ- és összehasonlító irodalom (mellékszak)
	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	MŰVÉSZETFILOZÓFIA ÉS KOMPARATISZTIKA (magyar nyelven)			A tantárgy kódja	LLT1203
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. habil. Berszán István egyetemi tanár				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. habil. Berszán István egyetemi tanár				
2.4. Tanulmányi év	1	2.5. Félév	1	2.6. Értékelés módja	Kollokvium
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	2	melyből: 3.2. előadás	1	3.3. szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összórászáma	28	melyből: 3.5. előadás	14	3.6. szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					10
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					15
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórászámával)					13
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					0
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászama					42
3.8. A félév összórászama					70
3.9. Kreditszám					3

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	
4.2. kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	előadóterem, alkalmmilag vetítő, laptop, hangszórók
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	szemináriumi terem, vetítő, laptop, hangszórók

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP2	Alkalmazza a kulturális és művészeti kifejezésformák sokféleségét.
CP3	Alkalmazza a társadalom- és bölcsészettudományok területén szerzett ismerete
CP22	Naprakészen tartja szakmai ismereteit
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT1	Alkalmazza a tudományos módszereket
CT3	Információforrásokat használ.

6.2. A tanulmányi programra jellemző kimeneti követelmények (a tantervből kell átvenni)²

A tantárgy által megcélzott kimeneti követelmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)

¹ A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb odalán kell feltüntetni.

CP2, CP3 CP11, CP12, CP15, CP21, C24, CP25, CT1, CT2, CT3, CT5, CT6, CT8	1. A hallgató felismeri, megérti, leírja, magyarázza, összefoglalja és szintetizálja az irodalomtudományi, irodalomelméleti ismereteket. (1)	1. A hallgató a megszerzett ismeretek alapján szövegeket értelmez, illetve leíró, érvelő vagy kritikai elemzéseket dolgoz ki. A hallgató összefüggéseket teremt a tanult diszciplínák között, hogy kialakítsa a szakterület integrált modelljét. (1)
CP3, CP12, CP18, CP24, CT1, CT3, CT5, CT6, CT8	2A hallgató felismeri, megérti, meghatározza és elmagyarázza a szakterület kulcsfogalmait és terminológiáját. Ismeri és magabiztosan használja a szaknyelvet, valamint a tudományos szövegalkotás szabályait. (4))	2. A hallgató fejleszti kritikai gondolkodását és igényesen használja a szaknyelvet írott és szóbeli diskurzusban. (4)
CP2, CP3, CP12, CP24, CT1, CT3, CT4, CT5, CT6	3. A hallgató összefüggéseket teremt a magyar irodalom, a világirodalom, valamint az irodalmi irányzatok között; kritikai és komparatív vizsgálatokat végez. (9)	3A hallgató különböző irodalmi műnemekhez és műfajokhoz tartozó szövegeket értelmez és elemmez. (9)
CT2, CT3, CT6, CT7, CT8	4. A hallgató jártas a digitális források és az információs technológiák használatában, érti és betartja azok elérésének és felhasználásának etikai szabályait. (11)	4. A hallgató megfelelően tájékozódik a digitális környezetben, értékeli annak minőségét, etikusan és biztonságosan használja fel, valamint megfelelően hivatkozik a forrásokra. (11)

7. Tárgy-specifikus kimeneti követelmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. Ismer antik és kortárs művészetfilozófiákat.
2. Érti az egyes művészetfilozófiák által bevezetett fogalmakat.
3. Ismeri az egyes művészetfilozófiák összehasonlító javaslatait.
4. Érti az összefüggést a művészetfilozófia és az összehasonlítás stratégiája között.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. Képes filozófiai szövegeket olvasni és értelmezni.
2. Képes tájékozódni az eltérő művészetfilozófiai szemléletmódok között.
3. Képes kritikai kérdéseket megfogalmazni az egyes művészetfilozófiák téziseivel kapcsolatosan.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések ³
1. Mit oszt meg egymás között a filozófia, művészet és politika? Az igazságtörténet (Badiou) és az érzékelhető (újra)felosztása (Rancière)	Problémafelvetés és érzékenyítés a művészetfilozófia és a komparatistika összefüggésére	

³ Például szervezési szempontok, ajánlások a hallgatók számára, a kurzushoz/szemináriumhoz kapcsolódó konkrét szempontok, mint például a területen dolgozó szakemberek meghívása stb.

2. In(ter)esztetikák: filozófiai esztétika, politikai esztétika, etikai esztétika (gyakorláskutatás)	Idem	
3. A komparatiztika mint <i>inesztétika: a filozófia helye és a hely filozófiája</i>	Fogalom-tisztázó magyarázat és a fogalmak, elméleti koncepciók demonstratív alkalmazása a vizsgált szövegek értelmező olvasatában.	
4. Az igazságok lenni hagyása vagy <i>politeájuk megszervezése?</i>	Idem	
5. A történeti <i>a priori</i> és a történelem újrafelosztása	Idem	
6. Politikai szubjektíváció és nem egyenértékű alternatívái	Idem	
7. A sokféleség mozgásterei: igazságtörténet, politikai osztozás, gyakorlati tájékozódás	Idem	

Könyvészet

1. Alain Badiou: What is a poem?, Or, Philosophy and Poetry at the Point of the Unnamable. In Uő.: Handbook of Inaesthetics. Stanford University Press, Stanford, 2005.
2. Alain Badiou: Dance as a metaphor for Thought. In Uő.: Handbook of Inaesthetics. Stanford University Press, Stanford, 2005.
3. Jacques Rancière: Esztétika és politika. Az érzékelhető felosztása. Műcsarnok, Budapest, 2009.
4. Platón: Állam, X. Könyv. In Platón összes művei. Szerk. Falus Róbert at alli. Európa, Budapest 1984.
5. Aristotelész: Poétika.
<http://mek.oszk.hu/00300/00315/00315.htm>
6. Alain Badiou: Avantgárdok. In Uő.: A század. Typotex, Budapest, 2009.
7. Berszán István: *In(ter)esztetikák, avagy a szomszédságról. Művészet, filozófia, politika és etika határkérdései*, Helikon Irodalomtudományi Szemle 2013/4. 507–527

8.2 Szeminárium/ Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Művészet és Politeia Platón: Állam, X. Könyv. In Platón összes művei. Szerk. Falus Róbert at alli. Európa, Budapest 1984. 649-685. A Teams-re feltöltött pdf változatban: 244-256 oldalak.	Szoros szövegolvasás, csoportmunka, kritikai vita	
2. Az igazság születése Stéphane Mallarmé: Kockadobás. Ford. Tellér Gyula. Helikon Kiadó, Bp., 1985. Alain Badiou: A Poetic Dialectic: Labîd ben Rabi'a and Mallarmé. In Uő.: Handbook of	Idem	

Inaesthetics. Stanford University Press, Stanford, 2005. 46-56.		
3. Osztozás valamin és osztózás valamiben Szabó Róbert Csaba: „Lelkiismeretünk bekötőútjain”. In uő: <i>Fekete Dacia. Erdélyi rémtörténetek</i> , Budapest, Libri, 2012. 44-58. Berszán István: „Lelkiismeretünk bekötőútjain”. Bűn és feloldozás Szabó Róbert Csaba szekustörténetében. Szerk. Orbán Katalin, Gács Anna: <i>Emlékkerti kőoroszlán. Írások György Péter 60. születésnapjára</i> , Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Budapest, 2014.	Idem	
4. Művészet és politika Jacques Rancière: Az érzékelhető felosztása és a kapcsolatok, amelyeket a politika és az esztétika között kialakít. In uő.: <i>Esztétika és politika. Az érzékelhető felosztása</i> . Műcsarnok, Budapest, 2009. 9-15.	Idem	
5. Művészet és emancipáció Jacques Rancière: Az emancipált néző. Ford. Erhardt Miklós. <i>Exindex</i> , 2010. http://exindex.hu/index.php?l=hu&page=3&id=687	Idem	
6. Szent Pál, az egyetemesség felfedezője Alain Badiou: <i>Szent Pál</i> . Ford. Csordás Gábor. Typotex, Budapest, 2012 [1997]. (Előszó, Pál időszerűsége, Következtetések) 7-33, 203-211.	Idem	
7. Komparatiztika és idővetületek <i>Berszán István: Sola Scriptura</i> mint elásott talentum? Evangélium és ideológia egy kortárs tanítvány (Andrei Pleșu) és egy kortárs igazságtörténész (Alain Badiou) filozófiájában. In szerk. Berszán István: <i>A reformáció aktualitásai. Egytemi Műhely, Kolozsavár, 2018 (megjelenés előtt)</i>	Idem	
Könyvészet: lásd a szemináriumi témáknál.		

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok ⁴	9.2 Értékelési módszerek ⁵	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	Jártasság a témában és a szakirodalomban	vizsga	50%
	A megadott vizsgafeladatra koncentráció		
	Az érvelés logikája		
	Aktív bekapcsolódás a szemináriumon sorra kerülő szövegek megbeszélésébe Kötelező szövegek elolvasása Otthoni feladatok elkészítése Félév végi szövegelemzés	Szemináriumi munka/dolgozat értékelése	50%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
- A kötelező szakirodalom elolvasása - Az alapfogalmak helyes értelmezése - Jelenlét a szemináriumon (1 hiányzás megengedett)			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)⁶

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							

⁴ Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

⁵ Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

⁶ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az *Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás* szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

								Nem alkalmaz- ható
--	--	--	--	--	--	--	--	--------------------------

Kitöltés időpontja:

Előadás felelőse:

Szeminárium felelőse:

2026.04.08

Berszán István

Berszán István

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

Intézetigazgató:

BERSZAN ISTVAN
2026.04.24 10:23
Aprob acest document

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása